

ВОЕННА АКАДЕМИЯ „ГЕОРГИ СТОЙКОВ РАКОВСКИ”

1504, София, бул. „Евлоги и Христо Георгиеви” № 82

УТВЪРЖДАВАМ:

ЗАМЕСТНИК-НАЧАЛНИК ПО УЧЕБНАТА И НАУЧНАТА ЧАСТ НА ВОЕННА АКАДЕМИЯ „ГЕОРГИ СТОЙКОВ РАКОВСКИ“

ПОЛКОВНИК ДОЦ. Д-Р

ДИМИТЪР ТАШКОВ

ПРОГРАМА

**ЗА КОНКУРСНИТЕ ИЗПИТИ С ОФИЦЕРИТЕ, КАНДИДАТИ ЗА СЛУШАТЕЛИ ВЪВ
ФАКУЛТЕТ „НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ И ОТБРАНА” НА ВОЕННА АКАДЕМИЯ
„ГЕОРГИ СТОЙКОВ РАКОВСКИ” ПО СПЕЦИАЛНОСТ „СТРАТЕГИЧЕСКО
РЪКОВОДСТВО НА ОТБРАНАТА И ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ” ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО
НАПРАВЛЕНИЕ „ВОЕННО ДЕЛО”, ЧУЖДЕСТРАННИ ВОЕННИ АКАДЕМИИ И
КОЛЕЖИ ЗА УЧЕБНАТА 2022-2023 ГОДИНА**

гр. София

2021

ЧАСТ I

ОБЩИ УКАЗАНИЯ

1. Кандидатите за обучение полагат писмен и устен изпит по „Оперативно изкуство” и изпит по „Физическа подготовка”.

2. Писменият изпит по „Оперативно изкуство” се провежда по всички теми от настоящата програма. По лотариен способ се изтегля една тема от намиращите се в залата кандидати. Времето за работа е 4 (четири) астрономически часа. Изпитът е анонимен и се провежда съгласно чл. 10 ал. 1 и ал.2 от Правилника за учебната дейност на ВА „Г. С. Раковски” и Процедура за организирането и провеждането на прием на слушатели и студенти във ВА „Г. С. Раковски”.

3. Устният изпит по „Оперативно изкуство” се провежда по всички теми от част III на настоящата програма. Изпитния билет се формира като всеки кандидат изтегля по един въпрос от раздел първи и раздел втори на темите за провеждане на устния изпит. Изпитът се провежда съгласно Процедура за организирането и провеждането на прием на слушатели и студенти във ВА „Г. С. Раковски”.

4. Изпитът по физическа подготовка ще се проведе в съответствие с изискванията на чл. 143 от „Ръководство по физическата подготовка и организиране на спортната дейност във Въоръжените сили на Република България” и „Методика за провеждане на конкурсен изпит по физическа подготовка с кандидатите от всички специалности на Военна академия „Георги Стойков Раковски”.

Упражненията се изпълняват в следната последователност:

„Комплексно силово упражнение“. Изпълнява се в продължение на 1 минута по следния начин: през първите 30 секунди от изходно положение тилен лег, длани на хълбок, краката са фиксирани, се извършват максимален брой наклони напред до опиране с ръцете на пръстите на краката и завръщане в изходно положение.

През следващите 30 секунди, обръщайки се до лицева опора, без почивка се изпълняват сгъване и разгъване на ръцете в лицева опора, тялото е обтегнато, ръцете се сгъват и разгъват максимално.

Бягане на 100 м. Провежда се на равна площ с произволно покритие. При команда „По местата” се подхожда към стартовата линия, поставя се единият крак до линията, без тя да се настъпва, другият крак се поставя полукракча назад. При команда „Готови” тежестта на тялото се пренася на предния крак, ръцете се свиват в лактите. По команда „Напред” се бяга.

Крос 1000 м. Изпълнява се на писта или на пресечена местност с произволно покритие. При команда „По местата” се подхожда към стартовата линия, без тя да се настъпва. При команда „Готови” тежестта на тялото се пренася на предния крак, ръцете се свиват в лактите. При команда „Напред” се бяга.

Конкурсният изпит по физическа подготовка се провежда в един ден и при температура на въздуха не по-висока от 35 °С и не по-ниска от минус 10 °С. Скоростта на вятъра да не надвишава 5 м/сек. Формата за конкурсния изпит е спортна.

Оценката се образува от сбора на точките, получени от постигнатите резултати при всяко отделно упражнение (съгласно таблиците). Кандидатът получава оценка „слаб” 2,00 при резултат, по-малък от 20 точки в повече от едно от изпитните упражнения. Положителна оценка (но не повече от „среден” 3,00) може да се получи, ако в едно от изпитните упражнения е постигнат резултат под 20 точки, но при общ сбор от 60 и повече точки.

5. Общият състезателен бал на кандидатите се формира като сума от:

- Удвоената оценка от писмения изпит по оперативно изкуство;
- Оценката от устния изпит по оперативно изкуство;
- Оценката от изпита по физическа подготовка.

6. Кандидатите следва да се явят с документ за самоличност в Академията в 08.30 ч. в деня на изпита.

7. Всеки кандидат заплаща такса за кандидатстване в размер, установен с постановление на Министерския съвет. Заплащането се извършва предварително по банков път, по сметка на ВА „Г. С. Раковски”.

ЧАСТ II

ПРОГРАМА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ПИСМЕН ИЗПИТ ПО „ОПЕРАТИВНО ИЗКУСТВО”

Оперативно изкуство на видовете въоръжени сили

1. Стратегическа концепция на НАТО:
 - Основни задачи и принципи;
 - Среда за сигурност;
 - Отбрана и възпиране;
 - Сигурност чрез управление на кризи.
2. Роля, мисии и задачи на въоръжените сили на Република България и на невоенните отбранителни способности:
 - Мисии на ВС;
 - Задачи, изпълнявани от въоръжените сили и от невоенния компонент в системата за отбрана, в различните мисии.
3. Развитие на ВС:
 - Политическо ниво на амбиция в отбраната на страната;
 - Отбранителен мениджмънт; Бъдещи способности.
4. Видове, характеристики и инструменти на мощта:
 - Национална мощ и нейните инструменти;
 - Военна мощ и нейните компоненти.
5. Форми за използване на въоръжените сили:
 - Кампании;
 - Операции;
 - Тактически действия;
 - Ограничения при използване на военна сила.
6. Видове операции:
 - Класификация по оперативни способности;
 - Класификация по мисии;
 - Класификация по други признаци.
7. Система за планирането на операции:
 - Общи положения;
 - Нива на планиране и принципи на планиране на операции;
 - Видове планиране на операции и стратегическо ръководство.
8. Оперативното изкуство и планиране на операции в него:
 - Процес на военна оценка;
 - Анализ на мисията;
 - Модел на операция;
 - Концепция за провеждане на операция;
 - Намерение на командира - аспекти на приложение;
 - Разработване на „План за операция”.
9. Планиране на операции на стратегическо ниво:
 - Индикация и предупреждение;
 - Оценка на кризата;
 - Подготовка на варианти за отговор;
 - Планиране;
 - Изпълнение;
 - Преход.
10. Планиране на операции на оперативно ниво:
 - Инициране на планирането;
 - Анализ на мисията;
 - Разработване на варианти за действие;
 - Анализ на вариантите за действие;
 - Сравняване на вариантите за действие;
 - Утвърждаване на вариант за действие;
 - Разработване на „Концепция за провеждане на операция” и „План за операция”;
 - Оценка и преразглеждане на „Плана за операция”.

ЧАСТ III

ТЕМИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА УСТЕН ИЗПИТ ПО „ОПЕРАТИВНО ИЗКУСТВО”

Раздел I Оперативно изкуство на видовете въоръжени сили

1. Основи на оперативното изкуство на Сухопътни войски:
 - Същност;
 - Съдържание;
 - Основни задачи на оперативното изкуство на СВ.
2. Зависимости на формите и способите за използване на сухопътен компонент и неговите елементи в съвместните операции в съответствие с подходите за водене на сухопътните операции:
 - Форми за използване на сухопътен компонент и неговите елементи;
 - Способи за използване на сухопътен компонент и неговите елементи;
 - Подходи за водене на сухопътните операции.
3. Състояние и перспективи за развитие на Военновъздушните сили:
 - Роля, мисии и задачи на Военновъздушните сили;
 - Организация и перспективи за развитие на Военновъздушните сили.
4. Основи на оперативното използване на Военновъздушните сили:
 - Роли на въздушната мощ и видове въздушни операции;
 - Планиране и водене на въздушни операции.
5. Състояние и перспективи за развитие на Военноморските сили:
 - Роля, мисии и задачи на Военноморските сили.
 - Организация и перспективи за развитие на Военноморските сили.
6. Основи на оперативното използване на Военноморските сили:
 - Видове бойни действия на море;
 - Оперативни форми за използване на Военноморските сили.
7. Огнева поддръжка в операциите:
 - Основи на огневата поддръжка;
 - Система на огневата поддръжка;
 - Планиране и координиране на огневата поддръжка.
8. Основи на специалните операции:
 - Общи положения;
 - Характеристика на специалните операции;
 - Задачи на силите за специални операции.
 - Планиране на специалните операции.

Раздел II Осигуряване на операциите

1. Основи на оперативното разузнаване:
 - Същност, цел и задачи;
 - Изисквания към разузнаването;
 - Принципи на разузнаването;
 - Класификация на разузнаването.
2. Оперативно разузнаване:
 - Разузнавателен цикъл;
 - Разузнавателен продукт.
3. Основи на комуникационно-информационната система (КИС) в операциите:
 - Роля и място на КИС в системата за командване и управление;
 - Цел, задачи и функции на КИС;
 - Принципи и изисквания за организиране на КИС.
4. Планиране, използване и архитектурни аспекти на КИС.
 - Същност и процес на планиране на КИС;
 - Използване на КИС;
 - Основни архитектурни рамки.
5. Инженерно осигуряване на операциите:

- Концепция за съвместно инженерно осигуряване;
 - Принципи на командване и управление;
 - Планиране на съвместното инженерно осигуряване.
6. Ядрена, химическа и биологична защита (ЯХБЗ) в операциите:
- Същност, цел и принципи на ядрената, химическата и биологичната защита;
 - Компоненти на ядрената, химическата и биологичната защита.
7. Логистично осигуряване на операциите:
- Логистичното осигуряване на театъра при съюзни и коалиционни операции;
 - Логистичното осигуряване на съвместни операции;
8. Многонационална логистична поддръжка в операции под егидата на НАТО:
- Основни форми за многонационална логистична поддръжка;
 - Разкриване на съдържанието на формите за многонационална логистична поддръжка.

ЧАСТ IV ЛИТЕРАТУРА

Задължителна литература:

1. Стратегическа концепция за отбраната и сигурността на държавите - членки на Организацията на Северноатлантическия договор, Лисабон, 2010.
2. Програма за развитие на отбранителните способности на Въоръжените сили на Република България 2032, С., 2021 г.
3. Национална отбранителна стратегия, С., 2016.
4. Актуализирана стратегия за национална сигурност на Република България, Приета с Решение на НС от 14.03.2018 г., обн., ДВ, бр. 26 от 23.03.2018.
5. Доктрина на Въоръжените сили - НП-01, С., 2017.
6. Доктрина за провеждане на операции - НП-3 (А), С., 2018.
7. Доктрина за планиране на операции - НП-5 (А), С., 2018.
8. Доктрина за морски операции - НП-3.1, С., 2013.
9. Доктрина за сухопътни операции - НП-3.2 (А), С., 2020.
10. Доктрина за въздушни операции - НП-3.3(А), С., 2020.
11. Доктрина за ядрена, химическа, биологическа защита - НП-3.8, С., 2020.
12. Доктрина за съвместно определяне и поразяване на целите - НП 3.9, С., 2013.
13. Доктрина за военно инженерно осигуряване - НП-3.12, С., 2021.
14. Доктрина за логистиката - НП-4 (А), С., 2019.
15. Доктрина за поддръжка от страната домакин - НП-4.5, С., 2013.
16. Доктрина за медицинско осигуряване - НП-4.10, С., 2020.
17. Доктрина за комуникационно-информационната система на Въоръжените сили - НП-6, С., 2012.
18. Концепция за съвместна огнева поддръжка, С., 2016.
19. Концепция на силите за специални операции, С., 2012.
20. Allied Joint Doctrine AJP-01 (E), 2017.
21. Allied Joint Doctrine For The Conduct Of Operations AJP-3 (C), ver. 1, 2019.
22. Allied Joint Doctrine For Maritime Operations AJP-3.1. (A), 2017.
23. Allied Joint Doctrine For Land Operations AJP-3.2., 2016.
24. Allied Joint Doctrine for Air and Space Operations - AJP-3.3(B), 2016.
25. Allied Joint Doctrine for Counter-air Operations - AJP-3.3.1 (B), 2010.
26. Allied Joint Doctrine For Special Operations - AJP-3.5 (B), 2019.
27. Allied Joint Doctrine for NBC Defence - AJP-3.8 (B), 2018.
28. CBRN Defence On Operations - ATP-3.8.1 vol. 1, 2010
29. Allied Joint Doctrine For Military Engineering - AJP-3.12 (B), 2014.
30. Allied Tactical Doctrine For Military Engineering - ATP-3.12.1 (A), 2016.
31. Allied Joint Doctrine For Logistics - AJP-4 (B), 2018.
32. Allied Joint Doctrine For Host Nation Support - 4.5 (B), 2013.
33. Allied Joint Doctrine For Medical Support - AJP 4.10 (C) ver. 1, 2019.

Препоръчителна литература

1. Димитров М, Димитров Л и колектив, Основи на военната логистика, Част първа, С., ВА, 2017.
2. Димитров М, Димитров Л и колектив, Логистично осигуряване на операциите, Част втора, С., ВА, 2017.
3. Димитров М, Димитров Л и колектив, Основи на многонационалната логистика, Част трета, С., ВА, 2018.
4. Тагарев, П. Основи на оперативното, тактическото разузнаване и електронната война. Ч. 1. С., ВА.
5. Тагарев, П. Основи на изграждането и развитието на системата за разузнаване в съвременни условия (учебник). С., ВА, 2008.
6. Тагарев, П. Подготовка и водене на специални операции. Ч. 1. С. ВА, 2007.
7. Тагарев, П. Основи на специалните операции (учебно пособие). С., ВА, 2003.
8. Ядрена, химическа и биологична защита в операции на многонационални съвместни оперативни сили (учебно пособие). С., ВА, 2009.
9. Участие на Военновъздушния компонент в съвместни операции С., ВА, 2012.
10. Инженерно осигуряване на операциите, Учебник, ВА, С., 2013.

Програмата е приета от академичния съвет на ВА „Г. С. Раковски“ с протокол № 15/28.10.2021 г.